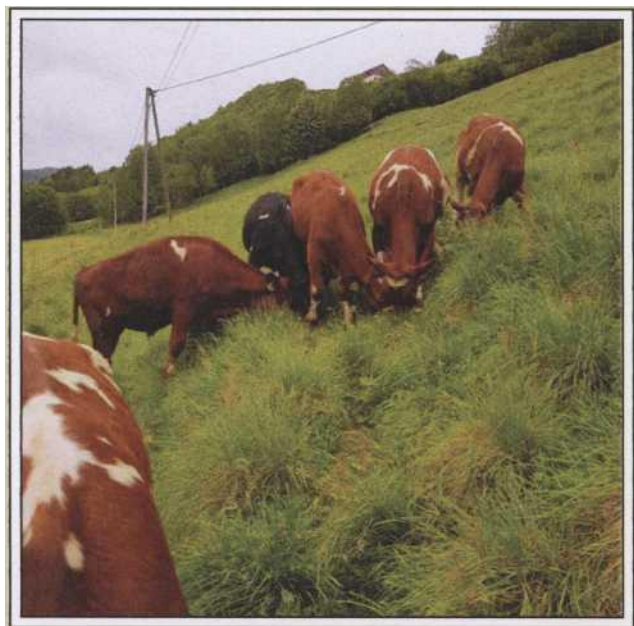

Vi må henge sammen, ellers blir vi hengt en for en.

ÅRSMØTET 2025

HEDMARK BONDE- OG SMÅBRUKARLAG

**Mat fra lokale ressurser i fjell og utmark.
Beitebruk og seterdrift.**

Jordbruk er bruk av jord til matproduksjon

**Fylkesårsmøte i Hedmark Bonde- og Småbrukarlag
søndag 9. mars 2025. Klækken.**

SAKER

Sak 1 Konstituering

- Navneopprop
- Godkjenning av innkalling
- Godkjenning av sakliste
- Valg av 2 møteledere
- Valg av 2 møtesekretærer
- Valg av 2 til å gjennomgå og underskrive protokollen sammen med møteleder
- Valg av 2 til fullmaktskomité
- Valg av 4 til redaksjonskomité
- Valg av 2 til reisefordelingskomité

Sak 2 Leders tale til årsmøtet

Sak 3 Årsmelding for 2024

Sak 4 Regnskap for 2024

Sak 5 Budsjett for 2025

Sak 6 Arbeidsplan for 2025

Sak 7 Uttalelser

Sak 8 Innkomne saker

Sak 9 Valg

Sak 10 Godtgjøringer for leders og styrets innsats og arbeid

Sak 1/25 Konstituering

- Navneopprop
- Godkjenning av innkalling
- Godkjenning av sakliste
- Valg av 2 møteledere
- Valg av 2 møtesekretærer
- Valg av 2 til å gjennomgå og underskrive protokollen sammen med møteleder
- Valg av 2 til fullmaktskomité
- Valg av 4 til redaksjonskomité
- Valg av 2 til reisefordelingskomité

Til stede:

Lokallag/fylkeslag	Navn	Stemmerett
Løten BS	Stine Solbakken	x
Løten BS	Sverre Sjøgaard	x
Vang BS	Jasper Kroon	x
Vang BS	Leif Huse	x
Folldal BS	Øystein Elgevasslien	x
Folldal BS, sekr. Hedmark BS	Ingar Elgevasslien	x
Valgkomite HBS, styret NBS	Ståle Støen	v
Nordre Ringsaker BS	Oddbjørn Pedersen	x
Nordre Ringsaker BS	Kjersti Rønnebak	x
Stor-Elvdal BS, Styret Hedmark BS	Rasmus W. Kristensen	forfall
Stor-Elvdal BS/Æresmedlem HBS	Jo Øvergaard	x
Glåmdalen BS	Jørn Terje Dragly	x
Styret Hedmark BS	Per Lindholt	v
Styret Hedmark BS	Grim Jardar Aasgård	v
Styret Hedmark BS	Arne Erik Våge	forfall
Ottestad BS	Kari Revheim Dale	v
Ottestad BS	Børe Vold	x
Alvdal BS	Sigmund K. Paaske	x
Løten BS	Toril Mellum	v

Det er 19 deltakere og av dem 13 med stemmerett.

Vedtak:

Sakliste og innkalling ble godkjent.

Grim Jardar Aasgård og Ingar Elgevasslien ble valgt til valgt til møteledere.

Ingar Elgevasslien ble valgt til møtesekretær.

Kari R. Dale og Ståle Støen ble valgt til å skrive under protokollen sammen med møteleder.

Det ble ikke valgt fullmakts- eller redaksjonskomité.

Reisefordeling bes tatt opp av det nye styret.

Sak 2/25 Leders tale til årsmøtet.

Leder Grim Jardar Aasgård talte til årsmøtet om dagsaktuelle saker og kort om styrets arbeid gjennom året.

Sak 3/25 Årsmelding for 2024.

Innledning

Norsk Bonde- og Småbrukarlag har fått mange nye medlemmer det siste året, men det skulle vært så mange, mange flere tatt i betraktning hvor mange som fulgte fjasbok-gruppa Bondeopprør21, hvor mange som har møtt på Mening, Mat og Mot- og Ærlige tall-møter gjennom året og hvor mange som er enige med oss, men medlemmer i andre lag!

Norsk Bonde- og Småbrukarlag har vært et konstant bondeopprør gjennom mange tiår. I NBS har vi hatt bondeopprøret med oss, mens staten og mange av organisasjonene i landbruket faktisk har hatt opprøret mot seg. Under landsmøtet 2022 tok vi i NBS bondeopprøret videre. En av de sentrale i Bondeopprør21, Tor Jakob Solberg, ble valgt til ny leder. Tor Jakob Solberg er et funn som leder i NBS og har brakt ny kraft og tydelig stemme i sin rolle som leder. Han ble gjenvalgt under landsmøtet i NBS i november 2024 og har fungert som en veldig drivkraft for oss her i Hedmark også. Vår lokale veteran og ildsjel Ståle Støen, fra Folldal, er valgt til styremedlem i Norsk Bonde- og Småbrukarlag i 2023. Marianne Lunåsmo fra Tynset ble valgt til nestleder i 2024. Begges kunnskaper og pågangsmot vil utvilsomt være en styrke for styrets arbeid.

- Norsk Bonde- og Småbrukarlag skal lede kampen for rettferd for bonden og vil ha avgjørende betydning for norsk matforsynings framtid. Vi skal vokse som organisasjon og jeg er lykkelig over å få denne muligheten, sier Solberg.

Til jordbruksforhandlingene 2024 var NBS igjen godt forberedt. NBS og NB kom til en slags enighet om kravet fordi NBS denne gangen bøyd seg for NB og inngikk et kompromiss mest på NBs premisser. Dermed ble det, som ganske vanlig, en avtale som ikke evner å forbedre bondens vederlag til lønn og egenkapital. Historisk høye priser på innsatsfaktorer i landbruket betyr for mange at pengene er godt og vel brukt lenge før de kommer til utbetaling.

For rekruttering er økonomien særlig viktig. Utfordringene er mange, men vi må ikke glemme at vi som bønder har mange fine dager også. Det ser også ut til at mange unge kjøper seg gård eller har planer om ei framtid i matproduksjonen. Landbruksfagskolene har stor søkning. Medlemstall i laga rundt om i Norge peker oppover. Det må bety at flere tenker at mat er viktig! Det gleder vi oss over.

Fylkesstyret i Hedmark Bonde- og Småbrukarlag meldingsåret bestått av:

Grim Jardar Aasgård, leder

Kjersti Rinde Omsted, organisatorisk nestleder

Rasmus W. Kristensen, politisk nestleder

Arne Erik Våge, styremedlem
Per Lindholt, styremedlem

Leder og de to nestlederne utgjør styrets arbeidsutvalg.

1. varamedlem, Jens Erik Furulund er fast møtende i styret
2. varamedlem, Leif Huse
3. varamedlem, Øystein Elgevasslien

Grim Jardar Aasgård fra Vingelen fikk ny tillit som leder i mars 2024. Styret konstituerer seg selv og valgte Rasmus Kristensen fra Sollia til politisk nestleder og Kjersti Rinde Omsted fra Grue til organisatorisk nestleder. Første varamedlem Jens Erik Furulund har møtt fast i styret og 3. vara Øystein Elgevasslien har møtt i en del av styrets nettmøter.

Hvem er styremedlemmene?

Grim Jardar Aasgård. Leder i Hedmark Bonde- og Småbrukarlag. Mjølkebonde, sæterbruker og fotosyntesefantast i Vingelen, lokallagsleder i Tynset og Tolga BS i mange år. Engasjert i å få til nødvendig endring i jordbrukspolitikken og jamstilling basert på nytt tallgrunnlag.

Grim oppsummerer 2024:

13. februar deltok på årsmøtet i Tolga Tynset BS

1. februar, TINE på Fåset. Møte for produsenter med styreleder Marit Haugen om mjølkeøkonomi og pris.

2. februar, møte om GMO-Crispr. Medarrangør i møte med GMO-nettverket og behandling av regelverket for GMO og CRISPR. Aina Bartmann deltok fysisk som innleder. Sigrid Bratlie på Teams. Samarbeid med lokale Bygdekvinnelag, Sanitetsforeninger, Bondelaga og Mat-Helse-Miljøalliansen.

18. februar. Besøk av/møte med Sveinung Kjellemo fylkesleder Telemark BS.

Røros 19. februar. Arrangerte markering på flyplassen for å møte statsminister Jonas Gahr Støre i forbindelse med Rørosmartnan. Ca 50 traktorer og 100 personer, TV og presse. Støre dukka ikke opp, men spørsmålene vi hadde ble stilt av Arbeidets Rett dagen etterpå. Samarbeid med faglag i Os, Røros og Holtålen.

22. februar. Møte hos Marianne Lunåsmo i Lonåsen i forbindelse med at Tor Jacob Solberg var på vinterturne. Gamle og nye medlemmer. Diskusjoner på aksjonsformer og strategi.

23. februar. Deltok på klimamøte på Tynset. Flere bønder som innledere deriblant Marte Bogstad

1.mars . Markering på Hell, Stjørdal i forbindelse med Trøndelag SP sitt årsmøte. Her ble finansminister Vedum henta i traktor på flyplassen og kjørt til årsmøtet. Her var det samla til sammen 60 traktorer og 200 personer fra faglag og fagforeninger. Spesielt godt fornøyd med å ha med NNN, LO og Sjukepleierforbundet. Det ble nasjonal dekning av både TV2 og NRK. Det var her begrepet/slagordet « Ærlige Tall» ble brukt første gang.

13. mars . Fikk via telefon og gamle kjente organisert en aksjon med traktorer med lokale Bondelag på Hønefoss og Klekken Hotell i forbindelse med Regjeringens budsjettkonferanse. Bøndene fikk både Støre og Pollestad i tale og kom på NRK.

4. april. Ungdomsopprør med traktoraksjon foran rådhuset på Tynset med elever fra Storsteigen Landbruksskole og Nord-Østerdal VGS. Ikke direkte involvert i organisering, men hjalp til med at ungdommen fikk møte ordfører fra Tolga, varaordfører i Tynset og andre lokalpolitikere for å holde appell. Fikk bra dekning av presse. Servering av grillmat sponset av butikker på Tynset.

12. april. Møte med ordfører Tolga for uttalelse og støtte til aksjon foran Stortinget 17.-18. april.

17. -18. april. Oslo og Stortinget i forbindelse med behandling av ST 11. Mye organisering for å få til busser fra Røros og NØ. Meget godt samarbeid med Holtålen og Alvdal Bondelag og elever på Storsteigen. Fikk ordna sponing, støtte og mat. Vi hadde et heftig døgn på Eidsvolls plass med null søvn og fullt trykk. Var før, under og etter tett på NBS-kontoret med organisering av programmet og praktisk gjennomføring. Det ble tap og tårer, men samholdet med NBS og grasrota i Bondelaget blir husket.

1. mai. Grim var på Tolga og holdt appell om sjøforsyning og matvareberedskap. Nils Kristen Sandtrøen holdt og appell. Deltok på også Tynset der Anne Thea Tronsmoen Alvdal Bondelag holdt appell for jordbruket, sammen med Oline Bay, avløser og Rødt-politiker.

Film om voksenagronom fra ca 1.40 uti filmen

<https://www.youtube.com/watch?v=DH4TQA9W2c>

NRK uttalelse JF24 etter inngåelse av avtale.

Juli (etter at vi fikk vite det ble omkamp på tallgrunnlaget) på Møte på Aasgårdvollen med Marianne Lunåsmo, Johan Odden Follidal BL, Anne Thea Tronsmoen Alvdal BL og Sigmund Kveberg Påske Alvdal BS. Alliansebygging og planlegging av omkampen av tallgrunnlaget.

Utover sommeren startet Ola Lie, Katrine Kinn og undertegnede jobbing med konseptet Ærlige Tall 2.0 der målet var å få til et opplegg som tillitsvalgte på grasrota i jordbruket kunne bruke til møter med politikere og for å lage åpne fagmøter om tallgrunnlaget.

4. oktober. Møte hos Jo Øvergaard på Atnbrua med Oppland BS og statsforvalter. Dette var et møte med uttalelser og innspill til statsforvalterens rullering av "Tiltaksplan for landbruket"

4. oktober. Landbrukets dag på Tynset. HBS på stand med TTBS. Marianne Lunåsmo var med fra styret. Fin dag med med mye folk.

23. oktober. Deltok i panel på temamøte med innledende foredrag med påfølgende panelsamtale. Hovedtemaet var «Samfunnsarven etter Hans Nielsen Hauge, Sara Oust og haugianerbevegelsen». Per Olaf Lundteigen holdt et innlegg med tittelen «Bøndene og haugianerbevegelsen. Situasjonen i dagens landbruk - har vi noe å lære?».

Samarbeidsgruppa for Landbrukets verdensarvordning – Røros bergstad og Circumferensen, torsdag 14. november. Grim deltok for HBS.

Alvdalsmøtet- Ærlige Tall 28. november. Medarrangør i møte med NBS-laga og NB-laga i Alvdal og Folldal om stort "Ærlige tall"- møte på Alvdal. Godt samarbeid mellom Folldal BS, Alvdal BS, Alvdal BL og Folldal BL fagлага. Dette var et av de første av flere Ærlige tall-møter rundt om i landet. Per Olaf Lundteigen, Marianne Lunåsmo, Arne Manger, Johan Odden, Erlend Øverli og Ingvild Rønning hadde innlegg. Ca 120 personer oppmøtt. Opptak ble lagt ut på Jordbrukspodden.

Dagsseminar i Alvdal 4. desember med tema "Husdyras rolle i økologisk landbruk".

Deltatt i Matfylket Innlandet, Fjellbeiteprosjektet, Partnerskap landbruk.

Digitalt møte med KRF Innlandet, en gang på sommeren.

Medforfatter i NBS' Sjølforsyningsplan.

Skrevet i Aftenposten, Nettavisen, Nationen og Tynsetingen om jordbruksforhandlingene 2024, mye arbeid med rett tallgrunnlag, politikerne forstår ikke alvoret, økonomisk tap å drive gård, bærekraftig matproduksjon og mye mer. Lenker til artiklene finner du bakerst i årsmeldinga.

Deltaker og medarrangør i Mening, Mat, Mot-møter og Ærlige tall-møter flere steder på Østlandet og Trøndelag.

Sentral i Ærlige tall-aksjonen foran Stortinget i april som fikk betydelig oppmerksomhet i nasjonale media. Hedmark BS organiserte busstransport til aksjonen. Han sitter nå også i NBS sitt aksjonsutvalg. Aksjonsutvalget sammen med jordbrukspodden spilte inn 24 episoder med 24 gjester i adventskalender før jul i 2024. Dette var mye arbeid, men vi fikk veldig mange gode tilbakemeldinger.

Aktiv i Jordbrukspodden som er en podcast laget av gårdbrukere for gårdbrukere og andre med interesse for jordbruk. Podcasten dekker et bredt spekter av temaer relatert til jordbruk, inkludert politikk, drift, og personlige historier fra gårdbrukere.

Kjersti Rinde Omsted, Solør. Driver med gamle kornsorter, økologisk. Kjøttfé. Økoløft - foredrag. Fartstid i faglag. Er opptatt av dialogen med forbrukerne, ernæring og helhetlig helse. Initiativ og arrangør for NBS-seminaret om Klima- og bærekraft.

10. januar 2024 – mat i et evighetsperspektiv på Opaker Gård

Restart av Glåmdal BS høsten 2024.

Bidragster i mange arrangement med Mening, Mat og Mot rundt om i landet

På Opaker gård arbeider hun med regenerative landbrukspraksiser som gjenoppretter og forbedrer jorden. Ved å prioritere biologisk mangfold og bærekraftig landbruk produseres ikke bare næringsrik mat, men også bidrag også til å forbedre helsen til jordsmonnet og styrke artsmangfoldet.

Rasmus W. Kristensen, Sollia i Stor-Elvdal. Driver med mjølkegeit, lokalmatsalg, tømring. Talte på 1. mai-markeringa på Koppang. Rasmus er leder i Stor-Elvdal Bonde- og Småbrukarlag og politisk leder i Hedmark Bonde- og Småbrukarlag. Hans hovedagenda er en rettferdig landbrukspolitikk og viktigheten av levende bygder. Sitter i NBS's valgmennd.

Per Helge Lindholt, Vang. Har drevet med sau med og kjønn. Lang fartstid i NBS og

HBS og som leder og styremedlem i HBS. Driver LED sau - forvaltning av sauflokken. Holder tak i HBS' nettside under NBS, Økonomi, regnskapsføring og regnskapsframstilling for årsmøtet og i fylkeslagets rovviltarbeid. Deltar i Jordvernalliansen Innlandet og Hedmark landbruksselskap på vegne av Hedmark BS.

Arne Erik Våge, Vang. Driver med kønn, lærer på Jønsberg i plantedyrking. Opptatt av naturbruksutdanning, sjølforsyning og jordvern. Skrev HBS' høringsuttalelse til omlegginga av jordbruksutdanninga og uttalelse til saken den fylkeskommunen vedtok å legge ned en rekke videregående skoler. Deltatt på studiesirkel om jordbruksforhandlingene og foran jordbruksforhandlingene. Deltatt på årsmøte i Vang BS, Hedmark BS. Skrevet høringsinnspill med Oppland BS om skolestrukturen i innlandet.

Kvinne- og likestillingsutvalget

Styret ser mange perspektiver det kan være nødvendig at et slikt utvalg arbeider med bl.a. velferdsordninger, fysisk og psykisk helse, rekruttering på like vilkår.

Utvalget har ikke hatt aktivitet i 2024.

Valgkomité

Valgkomitéen har bestått av leder Merete Furuberg - Glåmdalen, Tore Grue - Os og Ståle Støen, Folldal. Varamedlemmer er Jorunn Støen, Folldal, Øyvind Froknestad - Løten og Toril Mellum - Løten. Valgkomitéen velges for tre år og med best mulig geografisk fordeling. Lengst sittende medlem er leder.

Styrets oppnevninger:

Rovviltutvalg

Styret oppnevnte i april Per Lindholt og Ståle Støen til HBS' rovviltutvalg. Utvalget knytter til seg andre ressurspersoner når de ser behovet for det. Per Lindholt representerer HBS i NBS' fylkeskontaktforum. Følger med på rovviltneemndenes virksomhet.

Partnerskap landbruk

er en strategi- og utviklingsarena for landbruket i innlandet og består av fagлага, fylkeskommunen, statsforvalteren, skogлага og Innovasjon Norge. Grim Jardar Aasgård har vært styrets utsending til Partnerskap landbruk og i Partnerskap arbeidsgruppe.

Partnerskapet jobber blant annet med:

regionale føringer for investeringsmidlene i landbruket
innspill til jordbruksforhandlinger
større nasjonale og regionale satsinger innen jord og skog
internasjonale samarbeidsprosjekter
utforming og innspill til planer og strategier

Landbrukssamvirke innlandet

Fylkessekretær Ingar Elgevasslien er oppnevnt til medlem i Landbrukssamvirke innlandet og til styringsgruppa for landbrukshelga.

Regionale Landbrukssamvirker skal jobbe for å fremme landbrukets felles interesser i

ulike regioner. De skal også bidra til å styrke samhandlingen mellom medlemsbedriftene i Norsk Landbrukssamvirke. Landbrukssamvirke Innlandet består av tillitsvalgte og samvirkebedrifter i Innlandet fylke. Hver av Norsk Landbrukssamvirkes medlemsbedrifter, samt Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, har hver sin representant tilknyttet. Sammen skal de vedta hvilke samhandlingsoppgaver ordningen skal fokusere på for sin region. Aktivitetsplan vedtas av Landbrukssamvirke innlandet på årlig møte.

Hedmark landbruksselskap

Arne Erik Våge og Jens Erik Furulund har vært utsendinger til Hedmark landbruks-selskaps representantskap. Leif Huse er vararepresentant.

Per Lindholt er oppnevnt til arbeidsutvalget i Hedmark landbruksselskap.

Arne Erik Våge tar ansvar for at HBS deltar på Blæstaddagen.

Jordvernalliansen innlandet

Utsending til Jordvernalliansen innlandet er Per Lindholt.

Jordvernalliansen i Innlandet startet som Jordvernalliansen i Hedmark vinteren 2016 og er en svært brei, partipolitisk uavhengig allianse som arbeider for et bedre jordvern i Innlandet. Politiske partier kan ikke være med.

Disse organisasjonene inngår i alliansen på fylkesnivå eller regionalt:

- Naturvernforbundet i Innlandet
- Innlandet Bondelag
- LO Innlandet
- Innlandet Natur og Ungdom
- Kokkenes Mesterlaug HedOpp
- Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund i Hedmark
- Bonde- og Småbrukarlaget (Hedmark og Oppland)
- Bygdekvinnelaget (Hedmark og Oppland)
- Internasjonal kvinneliga for fred og frihet avdeling Innlandet
- Bygdeungdomslaget (Hedmark og Oppland)
- Norges Miljøvernforbund region Østlandet

Fadderordninga i HBS 2024:

Fadderne skal følge opp sine lokallag. Fylkessekretær og faddere har hjulpet flere lokallag med medlemslister, utsendinger og årsmøtehjelp.

Arne Erik Våge: Løten, Vang, Ottestad.

Rasmus Kristensen: Trysil, Engerdal, Stor-Elvdal. Rendalen.

Jens Erik Furulund: Elverum, Åmot, Vallset og Romedal.

Kjersti Rinde Omsted: Glåmdalen. (seks lag slått sammen i 2021)

Grim Jardar Aasgård: Tolga og Tynset, Os, Alvdal, Folldal.

Per Lindholt: Nordre Ringsaker, Furnes, Veldre. Jobber nå med å få Ottestad opp og gå igjen.

ORGANISASJONSARBEID

Sekretær. Ingar Elgevasslien, Folldal er ansatt som sekretær i inntil 20% stilling med kontor på Dalholen i Folldal. Det betyr om lag en dag i uka. Lokallaga kan her få hjelp til ymse saker og fylkesstyret oppfordrer lokallaga og medlemmene til å ta kontakt.

Medlemmer. Norsk Bonde- og Småbrukarlag har 564 medlemmer i Hedmark ved utgangen av året. En netto økning fra 520 ved utgangen av 2023. Noen melder seg inn, noen få melder seg ut, men de aller fleste i avgang er ubetalte medlemskap som slettes. Fylkessekretær har elektronisk tilgang til medlemsregisteret som oppdateres fortløpende. Det kan sendesurring, ny faktura, epost eller SMS direkte fra systemet. En veldig framgang som medlemmene først og fremst merker som økt antall henvendelser pr. tekstmelding og epost og bedre informasjonsflyt fra fylkesstyret. Lokallagsleder som ønsker det kan få tilgang for sine lag.

Styrearbeid. Styret har holdt 5 nettmøter og behandlet 41 saker i 2021. Det er behandlet uttalelser, organisatoriske- og politiske saker.

Videregående skoler. HBS ga i desember 2023 uttalelse til Utdanningsdirektoratets forslag til ny struktur for agronomutdanninga.

Utdanningsdirektoratet ønsket tilbakemeldinger på tre alternative modeller:

- Splitte Vg3 landbruk i to fag med ulik opplæringsmodell (2+2 eller Vg3 i skole som nå).
- 2+2-modell – to år opplæring i skole, etterfulgt av to år i lærebedrift.
- Yrkeskompetanseløp – dagens opplæringsmodell, med 3 år i skole.

Essensen i uttalen var: HBS mener at et 2+2 løp i vgs, ikke vil gi en opplæring som er en god nok plattform til å eie og drive et gardsbruk etter endt utdanning. Derimot mener vi at dagens 3-årige landbruksløp gir god og relevant opplæring både for framtidige bønder og fagarbeidere i landbruket.

Uttalelsen til Innlandet fylkeskommune struktur for videregående skoler advarte sterkt mot svekking av landbruksutdanninga bl. a. med dette avsnittet:

Økt lokal matproduksjon gjennom utdannede fagfolk gir bedre beredskap og mindre sårbarhet for slike hendelser. Å ha en solid lokal matproduksjon er en viktig del av nasjonal sikkerhet. I en ustabil verden er det viktig å kunne stole på egne ressurser og kompetanse for å sikre matforsyningen. Innlandet har noen av de beste forutsetningene for jordbruk i Norge, med god jord og gunstige klimatiske forhold. Naturbruksskolene i denne regionen utnytter dette potensialet ved å gi studentene praktisk erfaring og utdanning i optimale omgivelser. Ved å bevare og styrke naturbruksskolene bidrar man til regional utvikling og arbeidsplasser i landbrukssektoren, som igjen støtter lokalsamfunnene i Innlandet. Bevaringen av naturbruksskolene i Innlandet er derfor ikke bare viktig for lokal utdanning og sysselsetting, men også for nasjonal matvaresikkerhet, beredskap og selvberging i en verden som blir stadig mer uforutsigbar. Ved å beholde

disse skolene, investerer man i fremtidens matproduksjon og tryggheten til hele nasjonen. [Fullstendig uttalelse](#).

Jordbruksforhandlingene 2024. Styrets innspill.

I Hurdalsplattformen ligger det inne mål om inntektsmessig jamstilling, økt sjølforsyning av mat på minst 50% produsert på norske ressurser. Imidlertid er det få grep i gjennomført landbrukspolitikk i regjeringsperioden som trekker i retning av økt sjølforsyning og økt inntekt for jordbruket.

Regjeringen har flagget ganske høgt at de skal øke selvforsyningen til minst 50%, men det de gjør fører ikke til noen økning. Jordbruksoppgjøret har så langt blitt til over samme lest som tidligere, men 2024 ga et tilskudd til å tette inntektsgapet mellom bønder og andre.

For å øke sjølforsyningen må vi bruke de ressurser vi har nok av, og ikke bygge ned de vi har for lite av. Vi må stoppe import som konkurrerer ut Norske råvarer på pris. Vi må bruke norske råvarer der det er mulig. Dette kan dessverre ikke skje uten at det går ut over noe og noen. Her må regjeringen hjelpe til slik at ingen lider som følge av endringene. Det er tross alt landbrukspolitikken som har satt oss i den situasjonen vi er i.

Erkjennelse:

- Norge har lite dyrka jord som er godt egnet til matkorn. Ganske mye av denne jorda brukes likevel til dyrking av kraftfor til dyr.
- Vi importerer fôr fra fattige land for å føre kraftfôrspisende dyr
- Vi importerer også mat vi kunne produsert selv..
- Selv om det er agronomisk fornuftig å ha husdyr i kornområder, er det likevel ikke den mest ressursmessig fornuftige bruken av kornjord siden den er en knapphet.

Hva kan gjøres for å forbedre dette:

- Vi kan bruke mer norsk korn til menneskemat. Det er fullt mulig å bake brød av hvete og rug med litt lavere proteininnhold, litt lavere hektolitervekt, og litt lavere falltall. Det meste kan oppnås ved at for lav verdi i en av kriteriene kan oppveies av høy i en annen. Ved blanding vil snittet være bra nok.
- Det kan ikke være import av helt eller delvis ferdige bakevarer.
- Bygg og havre kan brukes til menneskemat i langt større grad enn vi gjør i dag. Bygg kan erstatte importert ris, som er en knapphet i mange land, delvis grunnet eksport.
- Vi kan ikke importere soya til dyrefor, det er det samme som å fore med regnskog.
- Kjøttproduksjon skal foregå på de ressurser vi har nok av, beitegras, og gras i distrikter der kornproduksjon ikke er mulig. For å oppnå dette, kan vi ikke bruke penger på å nedskrive kornprisen til produksjon av kraftfor. Kraftfôrkjøtt vil da måtte bli langt dyrere, og forbruket vil gå i retning beitekjøtt.
- Vi kan ikke forholde oss til de internasjonale kostholdsrådene. Vi har i det siste fått bekreftet at dette ikke er kostholdsråd, men eksportråd. De som kommer med disse rådene ser til eget lands ønske om å eksportere produkter. Det er med andre ord penger, og ikke helse som styrer dette. Det er årsaken til at det skifter så mye fra gang til gang.
- Områder i utmarka med godt og meget godt beite må få det samme vernet som matjorda

- Brakklegging av dyrka jord må opphøre og antall bruk i drift må øke.
- Sammen med inntektsopptrappinga må driveplikta håndheves strengere
- Generelt vil HBS benytte virkemidler som demper produksjonspresset og på den måten sikrer inntektene i næringa og samtidig holder markedet i balanse
- HBS avviser kvoteordning i saueholdet. Kvoteordning er det mest effektive virkemiddelet for å redusere antall bruk i drift, antall hender i arbeid og bruken av beiteressursene i utmarka
- HBS støtter forslaget om tak på tilskudd på hvert bruk
- HBS vil foreslå konsesjonsgrense på sau og ammeku for på den måten dempe produksjonspresset, hindre industrialisering av husdyrholdet og sikre landbruk over hele landet og dessuten at beitelaga har medlemmer
- HBS står hardt på at driftsøkonomien må bli på et nivå som avløser statens byråkratiske detaljregulering gjennom IBU ved nybygg og opprusting av driftsbygninger
- Ethvert nytt bygningsmessig og driftsmessig pålegg knytta til antatt bedra dyrevelferd må kostnadsberegnes og kompenseres

NBS må utforme krava i jordbruksoppgjøret slik at matberedskapen bedres og sjølforsyningen øker. Det kan brukes i argumentasjonen ovenfor staten at dette fremmer deres lovede politiske målsetting.

NBS sitt klima- og bærekraftsarbeid

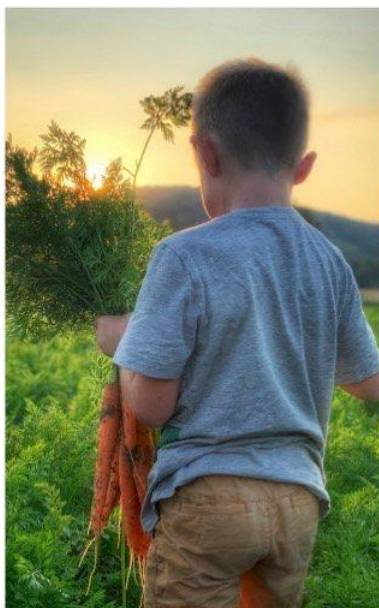
Utover høsten 2023 la HBS v. Grim Jardar Aasgård og Kjersti Rinde Omsted grunnlaget for oppstartseminar for NBS' klima- og bærekraftsarbeid på Opaker i januar 2024.

Mat i et evighetsperspektiv

var arbeidstittelen på oppstartseminaret som ble holdt på Opaker gård 10. januar 2024. Velkommen og innledning sto Kjersti Rinde Omsted og Sverre Arne Lie for. Dette var et dialogmøte som tok opp; Hvor er vi? Hva vil vi? Hva gjør vi? Deltakerne fikk servert lunsj basert på ureiste råvarer fra Opaker gård som drives av Kjersti Rinde Omsted og Arne Wilhelm Omsted.

Stikkord for dagen:

Sjølforsyning, beredskap, klima, miljø, natur, mangfold, solidaritet, helhetlig helse for folk, dyr og moder jord.

MAT I ET EVIGHETSPERSPEKTIV

-oppstartseminar klima- og bærekraftsrapport NBS

Sted: Opaker Gård, Opaker 58, 2260 Kirkenær
Tid: Onsdag 10. januar kl. 10:00-15:30

Program:
Velkommen og innledning v/ Kjersti Rinde Omsted og Svenn Arne Lie
Dialogmøte. Hvor er vi? Hva vil vi? Hva gjør vi?
Lunsj basert på ureiste råvarer fra garden
Dialogmøte fortsetter.
Oppsummering og veien videre v/ Tor Jacob Solberg

Stikkord for dagen:
sjølforsyning, beredskap, klima, miljø, natur, mangfold, solidaritet, helhetlig helse for folk, dyr og moder jord.
NBS skal utarbeide en plan for helhetlig bærekraftig jordbruk.
Planen skal også ta for seg landbruksrelaterte klimaspørsmål.

Påmelding til kjersti@opaker.no senest fredag den 23. desember.
Egenandel kr. 250 per pers

VELKOMMEN TIL EN DAG I MATENS EVIGHETSPERSPEKTIV

Norsk Bonde-
og Småbrukarlag

Leder har foreslått for styret i NBS at den gruppa som skal jobbe fram klima/bærekraft dokumentet må ha med ett medlem fra sjølforsyningsruppa, ett medlem fra gruppa som jobba med opptrappingsplan og Anders Bakke Klemoen fra arbeidet med Menon. Og gruppa må komme i gang raskt, for klima blir et nytt angrepspunkt for myndighetene mot jordbruket nå som Menon og nivå med krav om riktig tallgrunnlag kommer på plass. Klima vil og være angrepspunkt mot sjølforsyningsplana, jfr mer bruk av beite og grovfôr i graslandet Norge, som vil gi flere drøvtyggere.

Seinhøsten 2024 resulterte arbeidet i planverket:

Bærekraft mellom bakkar og berg.

Planen oppsummeres:

Norsk jordbruk skal bygges på sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. Norsk Bonde- og Småbrukarlag har en helhetlig tilnærming til bærekraft i jordbruket. Vi må se tiltak i sammenheng, og sikre at løsninger på enkelte utfordringer ikke går på bekostning av løsninger på andre utfordringer. Samtidig er det viktig å anerkjenne at det finnes mange målkonflikter i klima- og bærekraftsdebatten. Å gjøre prioriteringer i valg av løsninger for å skape et bærekraftig matsystem og jordbruk er i høyeste grad politisk. Det finnes mange ulike tilnærminger til begrepet bærekraft. For å adressere utfordringer for et bærekraftig jordbruk i Norge, må vi begynne med betingelsene for å løse tiltak i dag. Dagens ordskifte fokuserer i for stor grad på klimagassutslipp og klimatiltak som ensidig hovedutfordring. Dette gjør at andre grunnleggende hensyn tilsesettes. Vi må arbeide for helhetlig bærekraft i jordbruket. Matproduksjon og jordbruk er en del av et naturlig økosystem, og krever bruk av ressurser. Det er ikke et alternativ å produsere mindre mat i Norge, og derfor må biologiske utslipp fra matproduksjonen aksepteres. Fossile utslipp må reduseres, og jordbruket må bidra med binding av karbon gjennom god agrobiologi og bærekraftig bruk av beite. Norsk Bonde- og Småbrukarlag mener at et grunnleggende prinsipp for bærekraftig jordbruk og matproduksjon er at alle land har plikt og rett til å sikre matforsyningen for sin befolkning gjennom best mulig bruk av arealressursene, lokale kretsløp og lokalt eierskap. For å sikre nok mat i verden er vi avhengige av at også mindre effektive jordbruksarealer er i drift. En geografisk spredning av matproduksjonen er nødvendig for å gjøre jordbruket mindre sårbart for klimaendringer og for å styrke lokal beredskap. Tørke og ekstremnedbør rammer sjeldent hele landet samtidig. Aktive bønder med lokalkunnskap, kompetanse, utstyr og maskiner er sentrale i lokalsamfunnets beredskap. Jo mer konsentrert matproduksjonen er, jo mer sårbart er den. Den økonomiske situasjonen for norske bønder hindrer bærekraftstiltak. Bønder skal kompenseres for å gjennomføre tiltak. På politisk nivå må det legges til rette for et tilskuddssystem som premierer ønsket driftsform. Det er et stort

behov for å utrede kostnadene ved å gjennomføre klima- og bærekraftstiltak i jordbruket. En slik utredning vil være et godt utgangspunkt for en samtale om hvordan tiltakene skal finansieres. Samtidig må det bli lønnsomt med produksjonsmetoder som er i tråd med et bærekraftig jordbruk. Bøndene tjener for lite, og særlig i markedet. Derfor må tollvernet styrkes, slik at norskprodusert mat kan få økte markedsinntekter. Dersom toll på kylling og svin økes, kan mer av inntektene hentes i markedet, og dermed bli mindre billig sammenlignet med kjøtt fra drøvtyggere. Det kan snu forbruksmønsteret til mer grasbasert kjøtt, som ikke trenger å baseres på importert kraftfôr. Vi er alle avhengige av bærekraftig produksjon av verdens viktigste varer - mat. Her presenteres en plan hvor Norsk Bonde- og Småbrukarlag setter retning for det viktigste spørsmålet; hvordan vi skal produsere maten vår på en måte som ikke ødelegger fremtidige generasjoners mulighet til å brødfø seg selv.

Glåmdalen Bonde- og Småbrukarlag er revitalisert i 2024 med nytt styre og Jørn Terje Dragly som lokallagsleder. I 2021 ga HBS organisatorisk hjelp i arbeidet med å slå sammen kreftene i seks lokallag i regionen og både den nye fadderen fra styret i HBS, Kjersti Rinde Omsted og den gamle fadderen, Per Lindholt, bidro på nytt med organisering av årsmøtet 2024. Vi gratulerer med ny kraft i lagsarbeidet i den store landbruksregionen sør i Hedmark.

Ottestad BS ble tildelt utmerkelse for størst prosentvis økning av medlemstallet i 2024. Leder, Kari Revheim Dale, som har dratt laget i tiår, uttalte "dei kom av seg sjølv"! HBS gratulerer likevel! Kari ser du i rosa midt i bildet under.

Her ser vi Hedmarksbenken under landsmøtet på Gardermoen i november 2024. Leder i Glåmdalen, Jørn Terje Dragly, Glåmdalen BS helt til høyre i bildet.

Årsmøtet i HBS mars 2024 ble holdt på Gjøvik.

Årsmøtet i HBS mars 2024 ble holdt i kulturhuset i Gjøvik. Oppland BS var teknisk arrangør denne gangen og det gode samarbeidet om felles årsmøtehelg er til glede og nytte for alle laga.

Denne gangen slo fylkeslaga virkelig til sammen med den sentrale drivkrafta i "*Mening, Mat og Mot*" Edel Urstad. Møtet ble holdt i storsalen på kulturhuset. Det var invitert bredt til en ettermiddag i Gjøvik Kulturhus viet matsikkerhet, forbrukermakt og levende lokalsamfunn! Lørdag 2. mars mellom klokka 12-16 fikk vi se og høre alltid våkne Anders Nordstad, bastionen på Stortinget Per Olaf Lundteigen, kalkunbonde og lokalmatbutikkdriver Hanne Guåker, grasrotopprørstarter Edel Urstad, og varaordfører og konferansier for dagen Torvild Sveen.

Det ble serveret varm suppe til alle mellom klokka 12-13 i foajeen på hotellet der Martine Kraft og Nils Jørgen Nygaard Kraft spilte leken og kraftfull musikk under mens folk kunne få en prat med hverandre om dagens viktige temaer.

Gjøvik spellmannslag ved Marit Steinsrud og Stein Villa sørget for taffelmusikk med langeleik og norsk harpe i kaffepausen.

Filmen SAU ble vist etter sceneprogrammet til redusert pris for dem som var med på folkemøtet. Regissør Rebekka Nystabakk ønsket velkommen til filmvisningen med en hilsen hun har spilt inn til oss.

GJØVIK KULTURHUS SAL 1
LØRDAG 2.MARS KL 12-16(18)
MENING, MAT OG MOT

ANDERS NORDSTAD
HANNE GUÅKER
PER OLAF LUNDEIGEN
EDEL URSTAD

TORVILD SVEEN
GJØVIK SPELLMANNSLAG
MARTINE KRAFT

GRATIS FOLKEMØTE
KR 100 FOR SUPPE
KR 100 FOR SAU

SAU

Edel Urstad, NBS-medlem og sentral drivkraft i Mening, mat og mot.

Ære til dem som bidrog under stormøtet på Gjøvik.

Ærlige tall. Eidsvolls plass 17. g 18. april

To staute folldøler med banner under demonstrasjonen 17. april.

Ungdom fra Storsteigen VGS med appell foran Stortinget.

Stortinget skulle behandle St.meld 11 den 18. april. Busser fra Røros og Nordøsterdalen ble organisert og i det ble arbeidet godt sammen med lokale BS-lag, bondelaga i Holtålen og Alvdal og elever ved Storsteigen VGS. En god del sponning, støtte og mat kom på plass. Vi hadde et heftig døgn på Eidsvolls plass med null søvn og fullt trykk. Fylkesleder Grim var før, under og etter tett på NBS-kontoret med organisering av programmet og praktisk gjennomføring. Han var også sentral "oppvigler" på Eidsvolls

plass disse dagene. Det ble tap og tårer, men samholdet med NBS og grasrota i Bondelaget blir husket.

Stort “Ærlige tall”-møte på Alvdal i slutten av november.

Arrangørene, fra venstre: Anne Thea L. Tronsmoen, Alvdal bondelag, Ingar Elgevasslien, Folldal BS, Johan Odden, Folldal bondelag, Sigmund K. Paaske, Alvdal BS.

Ærlige tall!!

Hva er det motsatte av ærlige tall spurte Arne Manger?

Uærlige tall! - svarte salen. Over 120 personer kom til Alvdal for å høre om omkampen om tallgrunnlaget i går kveld. Per Olaf Lundteigen dro den politiske historia og fortalte oss at et samla jordbruk kan fortelle politikerne hvor skapet skal stå! Politisk nestleder i Norsk Bonde- og Småbrukarlag Marianne Aschehoug Lunåsmo tok tallgrunnlaget helt ned på et nivå som gjorde oss alle i stand til å forstå hva disse tallene betyr for bonden og sektoren. Mange sier at bonden driver dugnad. Med dagens tallgrunnlag er det værre en som så, det er veldedighet.

Ingvild Rønning og Erlend Øverli var med! Ungdommen krever sin rett både foran Stortinget og på sosiale medier.

Johan Odden stolt bonde og leder i Folldal Bondelag ga oss sin ærlige historie og sine ærlige tall.

Styret i Alvdal Bondelag ga oss en uforglemmelig versjon av " Drømmen om Elin"

Ola Alme fra Nord Østerdal Forsvarsforening satte militær og sivil beredskap direkte i sammenheng med sjøforsyningsevne og matvaresikkerhet.

Leder i Hedmark BS Grim Jardar Aasgård og Camilla Rostad fra Innlandet Bondelag sto skulder ved skulder og oppfordret møtet til å skrive under på felles opprop fra møtet om å få et nytt tallgrunnlag på plass nå!

Oppropet fikk mange fysiske underskrifter, og det blir og laget et digitalt opprop.

Takk til Mali Hauen som ledet møtet på en lun og ryddig måte. Og ikke minst takk til arrangørene Ingar Elgevasslien Folldal BS, Anne Thea Lohne Tronsmoen Alvdal Bondelag, Sigmund Kveberg Paaske Alvdal BS og Johan Odden Folldal Bondelag.

Møter i NBS.

NBS holder fylkesledermøter, kontaktmøter og representantskapsmøter. Fylkesleder og fylkessekretær deltar på disse både digitale og fysiske. Nyttige møter som fungerer som tovegs kommunikasjon mellom fylkesstyra og NBS-styret

Landsmøtet 2024 ble holdt ved Gardermoen og var et fysisk møte i tradisjonell form.

19 hedmarkinger deltok. 13 av disse var utsendinger for lokallaga.

Iben W. Kristensen deltok som ungdomsutsending med stemmerett for fylkeslaget.

Stine Øien Solbakken fra Løten deltok som ungdomsutsendinger uten stemmerett.

Fylkeslaget betalte oppholdet for rekruttene. Fylkesleder Grim Jardar Aasgård og fylkessekretær Ingar Elgevasslien og deltok på landsmøtet og fylkesledermøter, forsikringssamling o.a. i forkant.

"Hedmarksbenken" under landsmøtet 2024.

Marianne Lunåsmo Her på bakerste benk sammen med to gode veteraner Oddvar Vigdenes og Nils Melbøe.

Marianne Lunåsmo fra Tynset og Tolga BS er valgt til styremedlem for to år og politisk nestleder for ett år i NBS' landsstyre! Iben Wermuth Kristensen er valgt til i kvinneutvalget og Jens Erik Furulund til internasjonalt utvalg. Ståle Støen fra Fолldal BS er fortsatt i landsstyret og Rasmus Wermuth Kristensen fortsetter i valgmennda. Vi gratulerer med valget!

Grim Jardar Aasgård forklarer Sjølforsyningsplan, Opptappingsplan og Rett tallgrunnlag for fylkeslederne i forkant av landsmøtet 2023.

Fjellbeiteprosjektet i regi av NIBIO har som mål å finne årsaker til- og følger av endring i utmarksbeitet og foreslå tiltak.

Pågår 1.1.22 til 31.12.25. Et forskningssamarbeid mellom NIBIO, SINTEF, Høgskolen i Innlandet, AgriAnalyse, Universitetet i Oslo, Klosser Innovasjon, Agroscope i Sveits og Arizona State University i USA. Lokalt forankra i 99 nasjonale, regionale og lokale aktører bidrar med støtte til prosjektet, inkludert faglag og -organisasjoner (NB, NBS, NSG, TYR, TINE osv.), foredlingsindustri, teknologibedrifter, landbruksrådgiving, fjellstyrer, turistaktører, Norsk seterkultur, lokale turlag, sparebanker og utviklings- og innovasjonsselskap m.m. Lokallaga i Nord-Østerdalen deltar i arbeidet sammen med fylkesleDer og -sekretær.

Partnerskap landbruk består av faglaga, fylkeskommunen, statsforvalteren, skoglaga og Innovasjon Norge. En felles representant fra Oppland BS og HBS. Grim Jardar Aasgård er medlem for HBS. Per Lindholt er medlem i partnerskapets arbeidsgruppe, men det kan lett bli spørsmål om inhabilitet når arbeidsgruppa innstiller til Partnerskapet. Derfor er det hensiktsmessig med ulike personer i arbeidsgruppa og Partnerskapet. Det var forhåpninger om at omorganiseringa av Partnerskapet med den "politiske" fylkeskommunen i førersetet skulle medvirke til større bevissthet om og større interesse for å løfte opp noe mer overordna landbrukspolitiske spørsmål. Det har ikke skjedd. Derfor må vi utfordre fylkeskommunen tøffere på nettopp dette. Ellers må det nevnes at den teknologiske kompetansen i fylkeskommunen er på et nivå hvor en må fraråde å delta på møter i Partnerskapet på Teams.

Partnerskap landbruk er en strategi- og utviklingsarena for landbruket i Innlandet. Partnerskapet består av lederne i Innlandet Bondelag, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Norskog, Glommen Mjøsken Skog, Innovasjon Norge Innlandet, Statsforvalteren i Innlandet og Innlandet fylkeskommune (politisk og administrativt).

Partnerskapet jobber blant annet med:

regionale føringer for investeringsmidlene i landbruket
innspill til jordbruksforhandlinger
større nasjonale og regionale satsinger innen jord og skog
internasjonale samarbeidsprosjekter
utforming og innspill til planer og strategier

Landbruksråd innlandet.

Fylkessekretær Ingar Elgevasslien er oppnevnt til medlem i Landbruksråd innlandet (LI).

Organet ble omorganisert mot slutten av 2023 og heter nå Landbrukssamvirke Innlandet, men består av de samme deltakerne. Regionale Landbrukssamvirker har som mål å fungere som et samarbeidsforum for landbrukets organisasjoner, med formål om å fremme landbrukets felles interesser i ulike regioner. I tillegg til dette skal ordningen bidra til å styrke samhandlingen mellom medlemsbedriftene i Norsk Landbrukssamvirke. Aktivitetene som gjennomføres på regionalt nivå skal være i samsvar med Norsk Landbrukssamvirkes overordnede strategi. Dette sikrer at samhandlingen og innsatsen på regionalt nivå er i tråd med de overordnede målene og prioriteringene i Norsk Landbrukssamvirke.

NBS' Internasjonalt utvalg.

Jens Erik Furulund er medlem i [internasjonalt utvalg](#). Han har bidratt i dette utvalget og i [La Via Campesina](#) i en årrekke.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag mener:
Internasjonale frihandelsorganisasjoner og handelsavtaler skal ikke legge rammene for ulike lands jordbrukspolitikk. For å sikre tilgangen på og distribusjon av mat, samt bekjempe sult, må alle land sikres retten til egen mat. Det gjøres ikke gjennom inngripende frihandelsavtaler. Det er store variasjoner i matproduksjon mellom land og områder. Hvert land og hver bonde må derfor gis mulighet til å finne de produksjonsmåtene som fungerer best. Det er solidarisk, rettferdig og bærekraftig.

Alle land har rett til egen matproduksjon. Matsuvereniteten internasjonalt må ivaretas. Hensynet til jordas, dyras og naturens beste må gis forrang i all jordbruksdrift. Et allsidig og variert jordbruk må fremmes fremfor monokulturer. Norge bør være pådriver i FN-systemet for grunntanken om agroøkologisk matproduksjon internasjonalt. Den globale jordbrukerbevegelsen La Via Campesina må styrkes slik at den blir den sentrale, globale jordbruksorganisasjonen.

NBS’ klima- og bærekraftutvalg

Kjersti Rinde Omsted leder for [klima- og bærekraftutvalget i NBS](#).

Hvordan vi forvalter ressursene våre og produserer maten på i dag, må bidra til å styrke vår evne til å produsere nok, fullverdig mat i framtida. Norsk jordbruk må baseres på norske ressurser. Klimatiltak må ta hensyn til våre geografiske og klimatiske forhold, og være basert på tanken om et helhetlig bærekraftig jordbruk som når våre mål om matsikkerhet og beredskap og landbruk over hele landet. Teknologi må tilpasses norske forhold, ikke motsatt.

ROVVILTUTVALGET

Oppnevnte til rovviltutvalget i Hedmark BS er Per Lindholt og Ståle Støen.

Det er liten reduksjon i søknader om erstatning i 2024 i forhold til i fjor. Det er sendt 132 søknader om erstatning av tapte dyr til rovvilt. I alt 2981 dyr ble søkt erstattet i Hedmark 2024, i 2023 ble det søkt om 3036 dyr. Det er erstattet 2043 ifølge rapporten fra erstatningsoppgjøret. Dette utgjør 67,3%. Dette skal liksom være full erstatning for tap som følge av statens rovdyr.

Årets tall:

Kilde er Statsforvalteren Innlandet og Organisert beitebruk Hedmark. Fikk ikke tak i annet enn sau i år.

Fra OBB Hedmark 2024.

Sluppet				Tapt				Tapsprosent				
Sau	Lam	Storfe	Geit	Sau	Lam	Storfe	Geit	Sau	Lam	Sau+Lam	Storfe	Geit
22 997	38195			687	2719			2,99	7,12	5,57		

Tapt sauer og lam ikke omsøkt er 425

Regionale forskjeller og skadegjørere

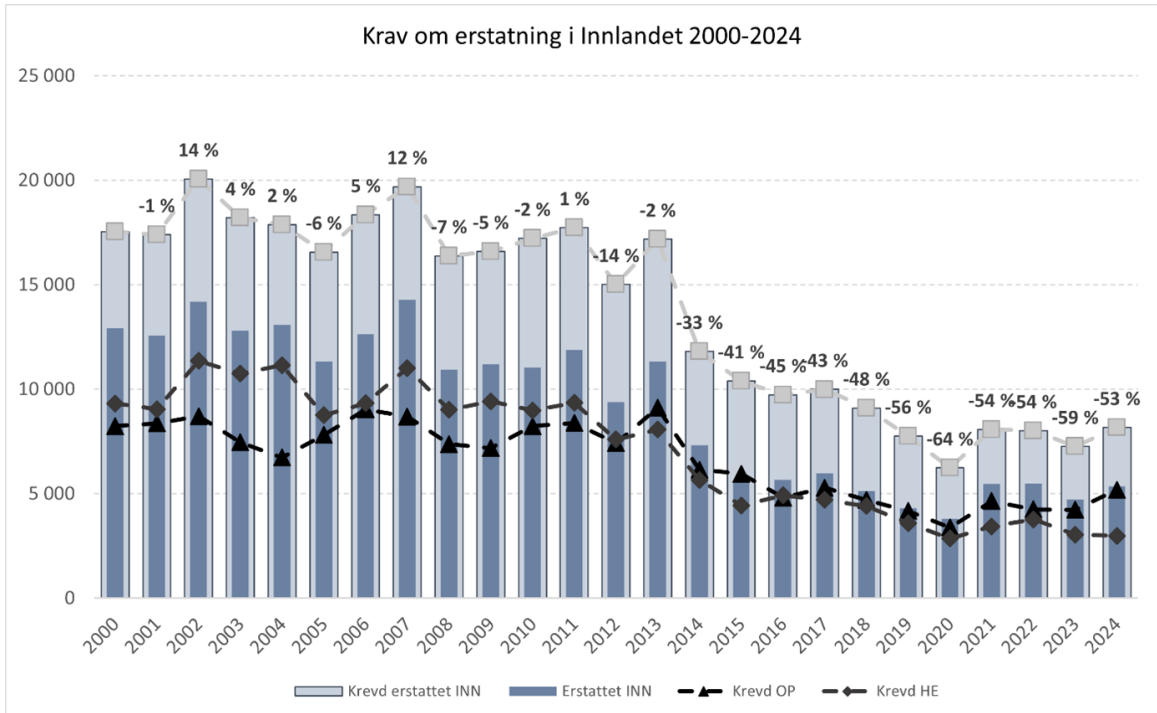
Tapstallene varierer betydelig mellom ulike områder. Enkelte områder har hatt omfattende tap til fredet rovvilt i 2024, mens andre har rapportert lavere tapstall.

Tabell 2. Erstattet sau fordelt på skadegjørere i 2024 (tall fra 2023 i parentes).

	Gaupe	Jerv	Bjørn	Ulv	Kongeørn	Ukjent fredet rovvilt	Totalt
Hedmark	187 (168)	1 033 (1 079)	285 (8)	243 (352)	295 (235)	0 (0)	2 043 (1 842)
Oppland	539 (413)	1991 (2 046)	162 (0)	375 (298)	235 (107)	0 (0)	3 302 (2 864)
Innlandet	726 (581)	3 024 (3 125)	447 (8)	618 (650)	530 (342)	0 (0)	5 345 (4 706)

Langsiktig utvikling

Selv om erstatningskravene har økt med 31 % fra 2020 til 2024, har kravene i 2024 vært 53 % lavere enn i 2000. Kombinasjonsdiagrammet (figur 1) viser denne utviklingen, med tydelige svingninger mellom gamle Oppland og Hedmark fylker.

Figur 1. Kombinasjonsdiagrammet viser utviklingen av krav til erstatning og hva som er erstattet fra 2000 til 2024. Stolpediagrammet viser tallene fra Innlandet (lyseblå = krav til erstatning, blå = erstattet). Prosenten over stolpene i diagrammet viser prosent endring fra 2000. I 2024 er krav til erstatning 53% lavere enn i 2000. Linjene på figuren viser krav til erstatning fordelt på gamle Oppland og Hedmark fylker.

Ulveforvaltninga i Norge har av div verneorganisasjoner vært bragt inn i høyesterett i to runder. I år ble det en runde i Oslo tingrett. Der kan de vel ikke ha hatt tunga rett i munnen som behandlet en sak det allerede er avsagt høyesterettsdom i tilsvarende sak. Uten forvaltning av ulv de siste 10 åra er det estimert at bestanden ville vært i størrelsesorden over 2000 individer. Derfor er vår konklusjon at det må grunne i uforstand at det er organisasjoner som nekter enhver forvaltning av ulv.

Ulv : Så langt i 2024 3 hefnorske kull. Kvote 14 i region 4 og 5. 1 er påkjørt og en er felt per 8/1.

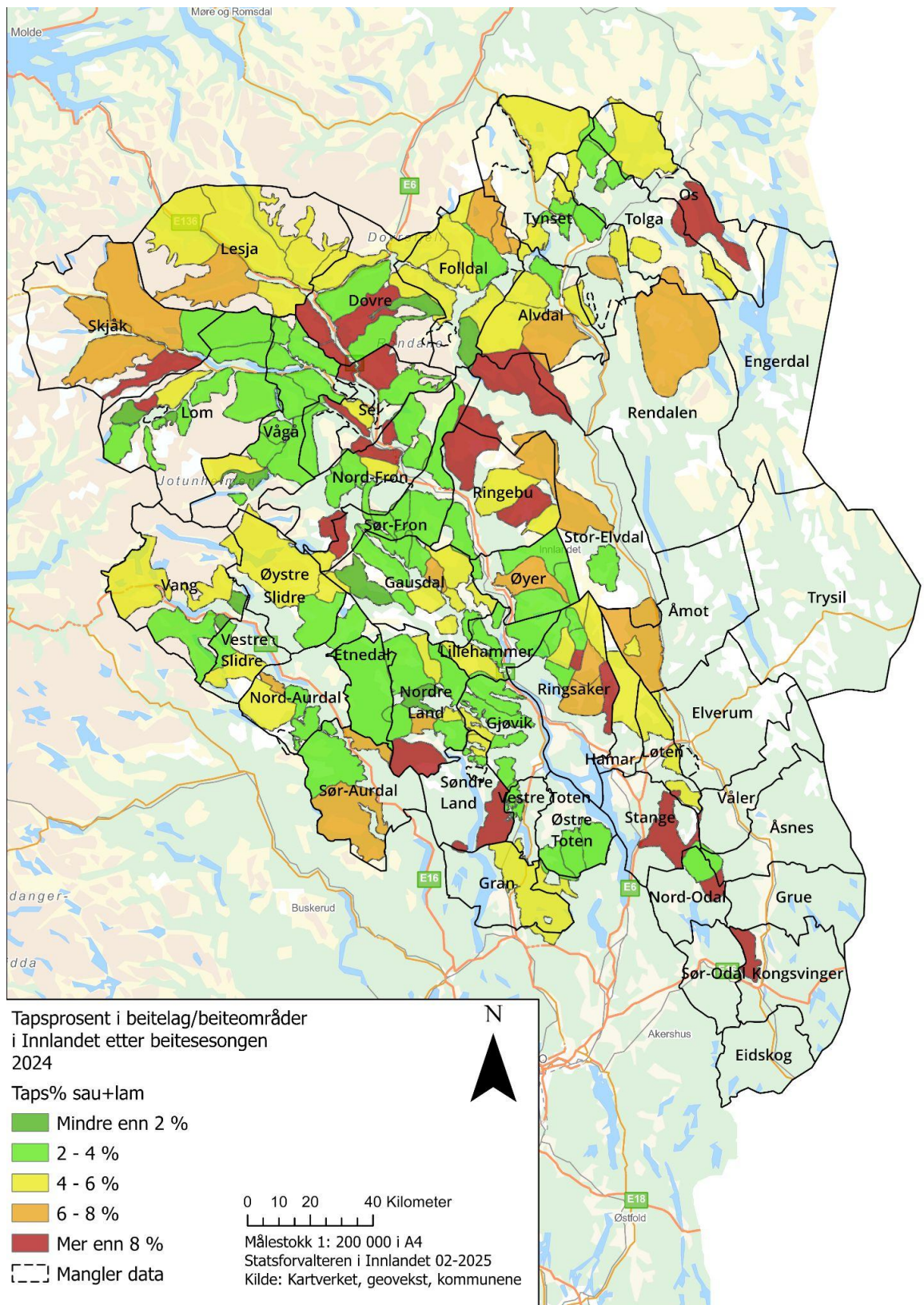
Gaupe : 8 familiegrupper påvist. 74 dyr på kvota.

Jerv : Registrert 11 ynglinger. Kvote på 10, noe som er alt for lite.

Brunbjørn: Region 5 ble vedtatt kvote på 8 dyr 24/25.

Vi ser at kommunene lengst øst ikke har tall. Dette er området hvor staten har sine *Canis lupus* xx. Samtidig vet vi, bekreftet av Rekdal, at disse kommunene har de beste beiteresurser.

FYLKESLAGETS ØKONOMI.

Årets regnskap viser en betydelig økning i inntekter. Det er en liten nedgang i refusjon, men litt økning i tilskudd både Gjensidige og NBS. Overskuddet er 158 924 som er i meste laget, vi har romslig økonomi. Vi nyter godt av renteøkningen som de fleste klager på, hele 32 000 av overskuddet er renter. Noe av rentene skyldes kapitalen vi har holdt for Glåmdal BS som har fått dette overført i 2024. Dette burde gi oss tilstrekkelig med midler til aktiviteter i 2025. Egenkapitalen har økt tilsvarende. Det er også en betydelig post under gaver. Styret mener dette er innenfor styrets fullmakt, all den tid det er vedtatt 65 000 til styrets disposisjon. 5 537 i sparebanken Tolga/Os som også finnes igjen under gjeld og er vår involvering i prosjekt Ulve-DNA som landslaget ikke ville styre med. Rentene av dette er tillagt HBS.

Styrets forslag til vedtak for årsmøtet:

Årsmøtet godkjenner styrets årsmelding for 2024.

Årsmøtets kommentarer:

Styret og leder berømmes for godt arbeid. Styret anmodes om å etablere ei "pakke" for å stimulere og bidra til aktivitet i lokallaga. Det bes om litt nærmere beskrivelse av som arbeides med i de fora som HBS er representert i.

Vedtak:

Årsmøtet godkjenner styrets årsmelding for 2024 med de kommentarene framkommer over.

Sak 4/25 Regnskap for 2024.

Vedlegg: Regnskapsrapporter kan fås på forespørsel.

Styrets kommentarer:

Årets regnskap viser en betydelig økning i inntekter. Det er en liten nedgang i refusjon, men litt økning i tilskudd både Gjensidige og NBS. Overskuddet er 158 924 som er i meste laget, vi har romslig økonomi. Vi nyter godt av renteøkningen som de fleste klager på, hele 32 000 av overskuddet er renter. Noe av rentene skyldes kapitalen vi har holdt for Glåmdal BS som har fått dette overført i 2024. Dette burde gi oss tilstrekkelig med midler til aktiviteter i 2025. Egenkapitalen har økt tilsvarende. Det er også en betydelig post under gaver. Styret mener dette er innenfor styrets fullmakt, all den tid det er vedtatt 65 000 til styrets disposisjon. 5 537 i sparebanken Tolga/Os som også finnes igjen under gjeld og er vår involvering i prosjekt Ulve-DNA som landslaget ikke ville styre med. Rentene av dette er tillagt HBS.

Resultat med budsjett Hedmark Bonde og Småbrukarlag 2024			
---	--	--	--

	Regnskap	Regnskap	Budsjett
DRIFTSINNTEKTER	år 2023	år 2024	For 2024
3100 Salgsinntekter, avgiftsfrie	0	2 460	0
3210 Loddsalg	0	0	0
Salgsinntekter varer/tjenester	0	2 460	0
3400 Tilskudd fra Natur og Miljø	0		0
3440 Tilskudd fra Gjensidige	21 957	31 043	0
3441 Tilskudd fra Hed. Landbr.selskap	40 000	40 000	0
3442 Tilskudd fra NBS	45 725	51 000	0
Sum tilskudd	107 207	122 043	107 000
3900 Annen driftsrelatert inntekt	200	20 000	0
3901 Refusjon NBS-kontingent	243 936	240 720	200 000
Andre inntekter	244 037	260 720	200 000
Sum driftsinntekter	351 720	385 223	307 000
DRIFTSKOSTNADER			
4300 Innkj. av varer for videresalg	1 434	0	10 000
Forbruk av innkjøpte råvarer etc.	0	0	0
5000 Lønn til ansatte	68 143	51 504	0
5010 Feriepenger	9 744	9 744	0
5330 Godtgjørelse til styre-og bedr.forsaml	45 000	60 000	24 500
5390 Annen oppgavepliktig godtgjørelse	0	0	0
Lønninger, ferielønn og honorarer	122 887	121 248	125 000
5400 Arbeidsgiveravgift	5 642	2 568	
5410 Arb.g.avg. påløpte ferielønn	624	0	
Arb.giveravgift, pensjonskostn etc.	7 962	2 568	0
6540 Rekvisita inventar	0	0	0
6705 Honorar regnskap	3 000	4 731	3 000
6730 Årsmøteutgifter	69 714	38 780	45 000
6800 Kontorrekvisita	7 005	5 691	17 000
6860 Møte, kurs, oppdatering o.l.	8 611	35 780	65 000
6940 Porto telefon	3 230	2 602	0
7100 Bilgodtgjørelse	5 673	5 187	20 000
7140 Reisekostnad ikke oppg.pl.	1 204	1 865	0
7320 Reklamekostnad	8 212	5 000	0
7400 Kontingenter til NBS	1 100	1 150	0
7401 Andre kontingenter	8 050	550	550
7420 Gaver, gitte	50 000	25 613	0
7740 Øredifferanse	-2	1	0
7770 Bank-og kortgebyrer	1 236	162	0
7790 Annen kostnad	0	8 000	0

Andre innkjøps-, tilvirkn. kostn. etc	167 034	135 112	45 450
7830 Konstaterte tap på fordringer	0	0	0
Konto	I fjor	I år	Budsjett
Tap på fordringer	0	0	0
Sum driftskostnader	143 056	258 928	322 0500
Driftsresultat	50 876	126 295	0
8050 Annen renteinntekt	19 563	32 629	0
8070 Annen finansinntekt	0	0	0
Finansinntekter	19 563	32 629	0
Avdelingsresultat	70 440	158 924	15 000
8960 Overføringer annen egenkapital	70 440	158 924	0
Avslutningskonti	0	0	0

Balansen		
Eiendeler	i år	i fjor
1350 Hedmark teater	250	250
1500 Kundefordringer	0	102 263
1900 Kontanter	550	550
1920 Brukskonto	100 353	78 082
1930 Høgrentekonto	845 983	777 256
1940 Tolga-Os Ulvebank	5 566	5 549
1950 Bankinnskudd skattetrekk	3 206	
Sum eiendeler	955 908	963 950
Gjeld og egenkapital		
2050 Annen egenkapital åpning	745 825	665 017
2180 Bunden kapital Ulve-DNA	5 537	5 537
2400 Leverandørgjeld	33 600	94 806
2181 Kapital sammenslåtte til Glåmdal	0	103 865
2600 Forskuddstrekk	12 022	8 741
2770 Skyldig arb.avg.	0	5 175
2785 Påløpt arb. avg. av feriepenger	0	624
2930 Skyldig lønn	0	4 356
2940 Skyldig feriepenger	0	5 389
Årets over / underskudd	158 924	70 440
Sum gjeld og egenkapital	955 908	963 950

Styrets forslag til vedtak for årsmøtet:

Årsmøtet godkjenner regnskapet for 2024 og overskuddet overføres til annen egenkapital post 2050.

Vedtak:

Årsmøtet godkjenner regnskapet for 2024 og overskuddet overføres til annen egenkapital post 2050.

Sak 5/25 Budsjett for 2025.

Så langt ser det ut til at 2025 blir nokså likt 2024 i aktivitet. Derfor er det lagt opp et budsjett som er omtrent likt regnskapet for 2024. Hedmark Bonde- og Småbrukarlag har oppsparte midler nok til å øke aktiviteten. Styret foreslår derfor at årsmøtet gir styret fullmakt til å følge opp med tiltak og økt aktivitet innenfor rammene av arbeidsplanen.

Budsjett for 2025 hovedposter		
Inntekter	Forslag 2025	Resultat 2024
Salgsinntekter	0 kr	22 460 kr
Sum tilskudd	125 000 kr	122 043 kr
Sum kontingenter	240 000 kr	240 720 kr
Sum inntekter	365 000 kr	385 223 kr
Utgifter		
Sum varekostnad	0 kr	0 kr
Sum lønn og andre lønnskostnader	125 000 kr	124 000 kr
Gaver	3 000 kr	25 614 kr
Honorarer	24 500 kr	4 730 kr
Årsmøteutgifter	40 000 kr	38 780 kr
Kjøregodtgjørelser	20 000 kr	7 052 kr
Kontingenter	550 kr	1 700 kr
Inventar / teknisk	25 000 kr	0 kr
Kontorrekvisita mm	17 000 kr	15 764 kr
Til disposisjon for styret til gode tiltak	120 000 kr	41 288 kr
Sum utgifter	375 050 kr	258 928 kr
Overskudd uten kapitalinntekter	-10 050 kr	126 295 kr
Over/underskudd	9 950 kr	158 924 kr

Styrets forslag til vedtak for årsmøtet:

1. Årsmøtet godkjenner budsjett for 2025.
2. Årsmøtet gir styret fullmakt til å følge opp med tiltak og økt aktivitet innenfor rammene av arbeidsplanen i 2025.

Årsmøtets behandling:

Per Lindholt redegjorde for forslag til budsjett.

Sverre Søgaard foreslo at posten til styrets disposisjon reduseres med 10000,- slik at budsjettet går i balanse,

Kjersti Røhnebæk foreslo at det mobiliseres noe framover mot stortingsvalget.

Jørn Terje Dragly foreslo at styret forsøker å stimulere til økt aktivitet lokalt med økonomiske midler fordi lokallaga er grunnmuren.

1. Dragly foreslo at posten til styrets disposisjon økes til kr. 200 000,-. Bruken av pengene skal rettes mot lokallaga og konkretiseres i arbeidsplan for 2025.

Vedtak:

Årsmøtet godkjenner forslag til budsjett for 2025 med tillegg av forlaget fra Dragly.

Sak 6/25 Arbeidsplan for 2025

Informasjonsarbeid og synlighet.

Synliggjøre HBS' arbeid på lokallagssidene i avisa Bonde- og Småbruker, nettsider og andre medier. Aktivere, bekjentgjøre og bruke hjemmesiden på www.smabrukarlaget.no og facebookgruppa.

Oppfordre medlemmene til å sende inn nyhetssaker.

Rask videresending av viktig informasjon fra NBS til lokallaga.

Være synlige og tilstede i media og følge opp aktuelle saker.

Besøk på Blæstad, Jønsberg, Sønsterud og Storsteigen. Bli bedre på kontakt med flere typer videregående skoler.

Fortsatt samarbeid med organisasjonene bak Hedmarksplattformen.

Tettere kontakt med Hedmark sau og geit. Temaer: Erstatningsordninga, bestandsmål bjørn, rovviltsituasjonen, FKT-midler til å følge opp. Delta på møter i rovviltneimnda.

Jordbruksforhandlingene, studiearbeid. Informere lokallaga og tenke aksjon om det blir brudd.

Samarbeid Grønt Spa`tak og Via Campesina. Motivere lokallaga til kontakt med ungdom og Grønt Spatak.

Utsendinger til NBS' ungdomsseminar.

Alliansebygging med fagbevegelsen og organisasjoner om beredskap, matforsyning, arbeidsplasser, arrangementer, offentlige innkjøpsordninger m.m.

Politikeropplæring og møte med Hedmarksbenken og Opplandsbenken på Stortinget.

Delta i prosjekter sentralt. Bedre mediedekning. Delta i arbeidet med bl.a. Sjølforsyningsplan i NBS.

Styremedlemmene følger opp sine fadderlag. Hjelp og reetablere lokallag med liten aktivitet.

Framsnakke jordbruket og NBS.

Synliggjøre NBS og forskjellen mellom Norges Bondelag og NBS' krav i forhandlingene nå og historisk. Hva har Bondelaget krevd på vegne av saubrukerne? Hva står NBS for og hva er konsekvensen av det.

Møte med klubbformenn i fagorganisasjonene, spesielt Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelorganisasjon.

Støtte utvikling av rovviltportal for innlandet i regi av Oppland sau og geit.

Oppfølging av NBS' Klima og bærekraftarbeid.

Delta som initiativtaker og medarrangør i **Mening, mat, mot** flere steder i Hedmark.

Lokallag, verving og medlemspleie.

Det må være en prioritert oppgave å bygge organisasjonen. Medlemsmassen i Hedmark har høy gjennomsnittsalder og mange lag har liten eller ingen aktivitet.

Det er derfor viktig å drive et aktivt vervearbeid.

Det omsettes stadig gårdsbruk og alle som kjøper/tar over et bruk bør oppsøkes for å bli fortalt om NBS og hva vi jobber med.

Kontakt med alle lokallag flere ganger i året. Sendt kopi av styresaker og andre viktige saker styret jobber med.

Ta kontakt med lokallag som sliter, tilby hjelp og veiledning.

Sørge for at lokallaga holder årsmøte. Presentere organisasjonshåndboka til NBS.

Invitere spesielt til fylkesårsmøte og landsmøte, åpne møter samt oppfordre til studiearbeid og egne arrangement.

Fadderordning i styret. Alle i styret er fadder for- og skal følge opp sine lokallag og være deres kontaktledd til styret.

Grønt spa`tak.

Ledersamling for lokallaga på høsten.

Følge opp- og informere om Gjensidigeavtalen og HMS-arbeid.

Følge opp medlemmenes epostadresser og mobiltelefonnummer for å holde medlemssystemet oppdatert.

Samarbeidstiltak Buskerud-, Oppland- og Hedmark BS. Forslag til tilskuddssystem som skal gi 50 % sjølforsyning (eller aller helst høyere) jfr. Hurdalsplattformens mål.

Nytt styre oppfordres til å fylle ut- og forbedre arbeidsplanen.

Styrets forslag til vedtak for årsmøtet:

Årsmøtet godkjenner arbeidsplan for 2025.

Årsmøtets behandling:

Årsmøtet ber styret stimulere lokallaga til å sende inn høringsuttalelse til **jordbruksforhandlingene**. Lokallag som sender inn kan få kr 5000,- fra fylkeslaget. Fristen er den 11. mars. Sekr. sender ut høringslenke og informasjon den 10. mars. Lokallaget kan få kr. 10 000,- fra Gjensidige for markvandring, HMS-møter o.l. i samarbeid med HBS. Arbeid inn mot stortingsvalget bør ha prioritet for å påvirke til en landbruksvennlig regjering. Deltakelse på helse-, miljøalliansen den 19. mars. Sætersamling for å fremme kunnskap og positiv dialog. Amperhaugen kan være arena for et slikt arrangement. Forslagsvis første uka i august. Styret bes ta saken videre.

Faddere bør hjelpe sovende lag til å sette i gang studiearbeid. Styret og faddere bes ta opp et arbeid med vekking av sovende lag i midt-Østerdalen.

Vedtak:

Årsmøtet godkjenner arbeidsplan for 2025 med de innspill som er notert i protokollen.

Sak 7/25 Forslag til uttalelse fra årsmøtet

Det er ikke forslag til uttalelser fra årsmøtet

Se protokollen

Sak 8/25 Innkomne saker

Det er ikke innkomne saker.

Sak 9/25 Valg

Valgkomitéens innstilling:

Verv	Navn	2025	Innstilling 2025 Valgt - på valg i:
Leder	Grim Jardar Aasgård	Gjenvalg	2025-2026
Styremedlem	Rasmus W. Kristensen	Ikke på valg	2024-2026
Styremedlem	Toril Mellum	Ny	2025-2027
Styremedlem	Arne Erik Våge	Ikke på valg	2024-2026
Styremedlem	Per Lindholt	Gjenvalg	2025-2027
1.Vara	Øystein Elgevasslien	Opp fra 3. vara	2025-2026
2.Vara	Jens Erik Furulund	Ned fra 1. vara	2025-2026
3.Vara	Leif Huse	Ned fra 2. vara	2025-2026
Revisor	Anders Østlund	Gjenvalg	2025-2026
Vara	Sverre Søgaard	Gjenvalg	2025-2026
Revisor	Magne Engeskaug	Gjenvalg	2025-2026
Vara	Kari Revheim Dale	Gjenvalg	2025-2026
VALGKOMITÉ			
Helen Davey	Vara: Julie Skogsrud Jordet	Begge nye	2025 - 2028

Tore Grue	Vara: Øyvind Froknestad	Ikke på valg	2023-2026
Ståle Støren	Ny vara: Sigmund Kveberg Paaske	Ståle Ikke på valg	2024-2027

Vedtak:

Alle valg var enstemmige.

Sak 10/25 Godtgjøringer for leders og styrets innsats og arbeid

Utredning:

Godtgjøringer for leders og styrets innsats og arbeid er ikke justert på svært mange år. Det betyr at verdien av satsene har blitt mindre og mindre år for år. Sekretær tok opp saken med styret i forkant av styremøtet den 20.2.2025 og har gjort denne saksutredningen.

Siste årsmøtevedtak som lar seg gjenfinne er fra 2013 og er gjengitt under:

SAK 10: GODTGJØRINGER FOR STYREARBEID.

Årsmøtet i 2012 ba styret foreslå løsning på godtgjøringer for styrearbeid i Hedmark Bonde- og Småbrukarlag. Årsmøtet vedtok godtgjøring for leder på kr 36 000 pr. år f.o.m. 2012. Styret fant i møte den 15.2.2012 at det synes unaturlig at styret skal foreslå godtgjøringer for seg selv. Saken legges fram for årsmøtet uten forslag til vedtak. Saken ble framlagt for årsmøtet som et referat fra styremøtet.

Årsmøtet (2013) vedtok nedenstående satser for godtgjøring:

*Reise i oppdrag for Hedmark BS, kr. 3, 90 pr. km
Møtegodtgjøring pr. møtt styremøte kr. 100, inntil kr. 1000.- pr år.
Leder kr. 36 000 pr. år (ikke møtegodtgjøring)
Telefongodtgjøring for styret inntil kr. 1000.- pr. år (tas en vurdering ut fra aktivitet)
Leder og nestleder kr. 1000 i telefongodtgjøring.*

Etter dette har ledergodtgjøring vært justert til kr. 40000,- som skal dekke alle leders utgifter dag og kveld. Regner man ledergodtgjøring om i konsumpris fra 2013 til januar 2025 utgjør de 36000 kr 50715 i januar 2025.

Nedenfor ses satser brukt av NBS sentralt:

TABELL 2: OVERSIKT OVER DAGSATSER 2024 (BÅDE FYSISKE OG DIGITALE MØTER):

	Styremøter	Fylkesledermøter, representantskapsmøter og landsmøter	Ekstern representasjon og øvrige møter	Daggodtgjørelse under jordbruksforhandlingene
Styremedlemmer, utenom styreleder	Under tre timer: 590 kr Over tre timer: 1200 kr	Under tre timer: 590 kr Over tre timer: 1200 kr	Under tre timer: 410 kr Over tre timer: 820 kr	
Andre tillitsvalgte		Under tre timer: 410 kr Over tre timer: 820 kr	Under tre timer: 410 kr Over tre timer: 820 kr	
Forhandlingsutvalget				1320 kr per dag

Styrets forslag til vedtak for årsmøtet:

Reise i oppdrag for Hedmark BS godtgjøres med statens satser.

Møtegodtgjøring pr. styremøte følger satsene for styret i NBS.

Ledergodtgjøring er kr. 51000,- i 2025 og justeres deretter med KPI i desember arbeidsåret.

Styremedlemmene gis kr. 1000 i utstyrsgodtgjøring.

Valgkomitéen legger fram forslag til godtgjøringer heretter.

Vedtak:

Reise i oppdrag for Hedmark BS godtgjøres med statens satser.

Møtegodtgjøring pr. styremøte følger satsene for styret i NBS.

Ledergodtgjøring er kr. 51000,- i 2025 og justeres deretter med KPI i desember arbeidsåret.

Styremedlemmene gis kr. 1000 i utstyrsgodtgjøring.

Valgkomitéen legger fram forslag til godtgjøringer heretter.

Det meste til hytte og hus!

Folldal Innkjøpslag SA

maling - propan - jernvare - hunde- og kattemat - landbruksvarer
Meierivegen 13 - Tlf. 62 49 00 20

På lag med landbruket

Forsikring

Pensjon

I Gjensidige er vi stolte av å samarbeide med Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Sammen kombinerer vi erfaring og ekspertise slik at du kan sikre deg og dine, og alt som er ditt.

Som medlem av Norsk Bonde- og Småbrukarlag får du gode rabatter på privatforsikringer, driftsforsikringer og pensjon hos Gjensidige.

Les mer på gjensidige.no/landbruk, eller ring oss på 915 03100.

Norsk Bonde-
og Småbrukarlag

Gjensidige

Program dag 1 – 8. mars 2025 - Årskonferanse Bonde- og Småbrukarlaget			
Tidspunkt		Program	Ansvar
09:30-10:30	60 min	Innsjekking / registrering Reisemat for deltakere som ankommer lørdag	Buskerud BSL
10:30-10:35	5 min	Velkommen /åpning	Ståle Versland
10:35-10:40	5 min	Valg av redaksjonskomite	
10:40-10:55	15 min	Velkommen til Ringerike v/ordfører Runar Johansen	Ståle Versland
10:55-11:00	5 min	Presentasjon av panelet politisk debatt	Debattleder Ståle Versland
11:00-13:00	120 min	Politisk debatt Innledning v/Bondelaget og BSL	
13:00-14:00	60 min	Lunsj	
14:00-14:30	30 min	Strategiarbeid 2026–2029 gruppearbeid?	Ståle Versland
14:30-14:40	10 min	Oppsummering av strategiarbeid	
14:40-14:50	10 min	Marit Nerol – orientering om prosjektet "kartlegging av mogelegheiter for frukt og bær produksjon i fjellandbruket"	Marit Nerol
14:50-15:00	10 min	Marit Nerol og Embrik Rudningen – orientering om prosjektet <i>"Kva skal til for at politikarar og arealforvaltarar vert betre rusta til å ta</i>	Marit Nerol Embrik Rudningen

		<i>avgjerder i arealsaker"</i>	
15:00-15:20	20 min	Fjellnettverket.Hvem er de og hva jobber de med? Og presentasjon av prosjektet «Bondens Bord»	Kari Randen
15:20-15:45	25 min	Pause med kaffe	
15:45-16:05	20 min	Senter for Fjellandbruk Hvem er de og hva jobber de med? Setring på Unescos verdansarvliste – hvilke muligheter gir det?	Ingvild Oldre Heggom
16:05-16:25	20 min	NLR – hvilke tjenester tilbyr NLR til bønder i krise og hvordan få dem?	Ingrid Terum
16:25-16:35	10 min	Gjensidigeavtalen	Svein Løken
16:35-16:45	10 min	Solidaritetsfondet for småbrukere - orientering	Ståle Versland
16:45-17:00	15 min	Plenumsdiskusjon – uttalelser	Ståle Versland
18:30		Aperitiff og middag	

Program dag 2 – 9. mars 2025 - Bonde- og Småbrukarlaget			
Tidspunkt		Program	Ansvar
09:00–13:00		Respektive årsmøter i hhv Buskerud, Oppland og Hedmark Bonde- og Småbrukarlag.	Fylkesledere
13:00-14:00		Lunsj og hjemreise	

Til utsendingene til årsmøtehelga 8. og 9. mars

Strategiutvalget i NBS ønsker innspill fra fylkesårsmøtene til ny strategi for NBS for 2026-2029.

Dette tas opp som et punkt midt på dagen i felleskonferansen den 8. mars og fylkesstyret ber utsendingene forberede og skrive ned innspill til saken.

Spørsmålene de vil ha innspill på er:

1. Hva må gjøres politisk og organisatorisk i NBS for **deres region**?
2. Hva bør være **fylkeslagenes rolle** framover?
3. Hva er de viktigste **politiske sakene** for deres fylke de neste fem årene?
4. Hva kan gjøres for å skape mer **aktivitet i lokallagene**?
5. Hva burde være NBS sitt **overordnede mål** i perioden 2026-2029?
6. Hva skal til for at den nye strategien blir **nyttig** for deres fylkeslag?

Det er åpnet en postboks på nettsiden som er åpen for alle medlemmer, lokallag og andre eksterne aktører, som vi ønsker så mange svar på som mulig innen 31. mai.

Del gjerne postboksen med lokallag og medlemmer: [Har du innspill til NBS sin strategi? | Norsk Bonde- og Småbrukarlag](#)

Strategiutvalget er: Marianne Lunåsmo, Margrethe Figved, Mari Austvoll Gjengedal, Nora May Engeseth og Lise Saga